

Høringssvar fra Dansk Affaldsforening

Kære Miljø- og fødevarerministeriet

Hermed høringssvar fra Dansk Affaldsforening på Høring af udkast til Natur- og Miljøpolitisk Redegørelse.

Høringssvaret vedrører kun kap 9 Produktion, forbrug og affald.

I kap 9 skrives følgende:

"... Danmark er et af de lande i Europa, der genererer mest husholdningslignende affald per indbygger.."

DAF's kommentar:

På MST's elektroniske miljøtilstandsportal (<https://miljøtilstand.nu/temaer/produktion-forbrug-og-affald/produktion-af-husholdningslignende-affald-pr-borger/>), skriver MST selv, at de har tallene fra EUROSTAT, men at disse tal netop ikke kan bruges til sammenligne EU-landenes produktion af husholdningsaffald, da der er stor forskel på hvordan landene indberetter disse tal). DAF finder det derfor ukorrekt at drage konklusionen om at "... Danmark er et af de lande i Europa, der genererer mest husholdningslignende affald per indbygger..", når MST selv andetsteds selv siger, at man netop ikke kan drage denne konklusion på baggrund af de anvendte data.

I kap 9 skrives følgende:

"... ressourceproduktiviteten og genanvendelsen er for lav i Danmark .."

DAF's kommentar:

DAF savner **reference til tal og kilder for at forstå denne påstand.**

I kap 9 skrives følgende:

".. Affaldsmængden vokser i takt med befolkningen og økonomien..."

DAF's kommentar:

DAF savner **reference til tal og kilder for at forstå denne påstand.**

I kap 9 skrives følgende:

"...På globalt plan forbruges årligt, hvad der svarer til ca. to jordkloder. Men det ville kræve ca. fire kloder, hvis alle skulle leve, som vi gør i Danmark.."

DAF's kommentar:

DAF savner **reference til tal og kilder for at forstå denne påstand.**

Med venlig hilsen

Torben Mølgaard Frandsen

Specialkonsulent

DN's hørings svar til Natur- og Miljøpolitisk redegørelse

Danmarks Naturfredningsforening (DN) har med undren læst udkastet til Natur- og Miljøpolitisk redegørelse udsendt 25. november 2019. Det noteres, at der tale om et meget minimalt produkt, som vi ikke mener lever op til, hvad der, som minimum, burde indgå i en Natur- og Miljøpolitisk redegørelse. Derfor anbefaler DN, at redegørelsen forbedres og udbygges med:

Samlet og tværgående vurdering

Så vidt vi kan se, mangler dokumentet helt en samlet og tværgående vurdering af natur- og miljøpolitikken og dens rammer. Derimod er der en række temaafsnit, men de enkelte temaer forholdes ikke til hinanden og den samlede natur- og miljøpolitiske udvikling, men forbliver i "egen søjle". Dermed må det betegnes mere som en redegørelse for "søjler" i natur- og miljøpolitikken og enkeltinitiativer, og ikke den samlede natur- og miljøpolitik. Der er heller ikke en samlet vurdering af sammenhængen mellem enkeltindsatserne i "temaerne".

Natur- og Miljøpolitikens mål bør medtages

Samtidig er der ikke redegjort for målene for natur- og miljøpolitikken og den førte politiks målopfyldelse. De er ikke listet op samlet og indgår kun i meget begrænset og ufuldstændigt omfang under hvert "tema". Det må forventes, at der redegøres for den førte natur- og miljøpolitik og hvordan den korresponderer med natur- og miljøpolitiske mål. Et eksempel er under temaet "4. vandmiljø", hvor det mål, som en meget stor del af indsatserne gerne skulle rette sig mod, er Vandrammedirektivets mål om god økologisk tilstand i 2027 end ikke nævnes – end ikke når initiativet Vandområdeplaner for 2. plan periode.

Vurdering af opnåede resultater - eller mangel på samme - og identifikation af indsatsbehov

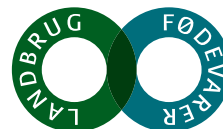
Der indgår delvis vurdering af resultaterne under enkeltindsatserne, men det vurderes slet ikke, hvilken retning resultaterne, eller mangel på samme, bringer natur- og miljøpolitikken. Det leder heller ikke til at identificere, hvor der er alvorlige uløste problemer og indsatsbehov. Et eksempel er under temaet "4. vandmiljø", hvor det ikke vurderes om indsatserne og den førte politik på området bringer os tættere på eller længere fra at opfylde Vandrammedirektivets mål om god økologisk tilstand i 2027.

Loven foreskriver inddragelse

Redegørelsens hjemmel er Miljøoplysningslovens § 5c, der foreskriver "at miljø- og fødevareministeren, under inddragelse af berørte landsdækkende miljø-, erhvervs-, arbejdsmarkeds- og forbrugerorganisationer, mindst hvert fjerde år udgiver en eller flere rapporter, der redegør for miljøtilstanden i Danmark og for natur- og miljøpolitikken."

DN har vanskeligt ved at se, at der er foregået en egentlig inddragelse af de nævnte organisationer under udarbejdelsen af redegørelsen – DN har i hvert fald ikke på nogen måde været inddraget. Det må betegnes som en meget indskrænkende fortolkning, at inddragelse alene skal begrænse sig til den aktuelle høring.

DN ser frem til, at Miljø- og Fødevareministeriet udarbejder en redegørelse, der efter vores vurdering lever op til ovenstående, og at ministeriet i det arbejde laver en reel inddragelse af interessenterne.

Miljø- og Fødevarerministeriet
mfvm@mfvm
kopi til erjes@mfvm.dk

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høring af udkast til Natur- og Miljøpolitisk Redegørelse – J. nr. 2019 - 13866

Landbrug & Fødevarer har modtaget ovenstående i høring med frist for bemærkninger den 23. december 2019.

Kommentarer til de enkelte kapitler

Kapitel 1: Arealanvendelse

Det er ikke korrekt, at der ikke har været stor søgning til minivådområdeordningen. I 2019 var der en massiv overansøgning i forhold til de afsatte midler (338 ansøgninger), og der er efterfølgende afsat yderligere ca. 60 mio. kroner til de mange ansøgere.

De største udfordringer vedr. minivådområderne er en række barrierer, der gør det vanskeligt eller i nogle tilfælde umuligt at få tilsagn eller mindsker lysten til at ansøge: Strandbeskyttelseslinjen er en generel barriere, et uhørt rigtigt kontrolregime har givet stor usikkerhed om, hvorvidt man kan få sit tilskud udbetalt eller ej, it-problemer etc.

Vedr. vådområder og lavbundsprojekter, så strander eller forsinkes en del projekter på grund af risiko for P-lækage. Dette til trods for, at grundigere lokale vurderinger og evt. særlige foranstaltninger i mange tilfælde vil kunne løse problemet.

Kapitel 2 - luftforurening

Angående "Godkendelse af Gøteborgprotokol (oktober 2019) - 1 oktober tiltrådte Danmark den reviderede Gøteborgprotokol. Protokollen sætter ambitiøse reduktionskrav for de fem luftforurenende stoffer svovl, NOx, partikler, ammoniak og flygtige organiske forbindelser": Det bemærkes, at Gøteborgsprotokollens nationale emissionslofter for de nævnte stoffer i 2020 allerede er gennemført som bindende bestemmelser for de enkelte lande i NEC-direktivet fra 2016.

Kapitel 4: Vandmiljø

L&F bifalder, at det fastslås, at havbundens økosystemer forstyrres af fiskeri med bundslæbende redskaber, ligesom havmiljøet påvirkes af andre faktorer såsom marint affald og plastic. Disse faktorer konkluderes at være uden betydning i den analyse af presfaktorer, der finder sted i forberedelserne til tredje generation vandområdeplaner.

L&F er derfor glad for, at man i dette dokument anerkender tilstedeværelsen og vigtigheden af andre presfaktorer end næringsstoffer i havmiljøet.

Kapitel 6: Natur og biodiversitet

Der bør til sidst i afsnit 3 tilføjes:

Der gennemføres en række indsatser for at pleje den lysåbne natur og sikre bedre levesteder. Dette sker især gennem EU's landdistriktsprogram, hvor ordningen om pleje af græs og naturarealer sikrer pleje med afgræsning eller høslæt på ca. 100.000 ha lysåben natur.

Under 6.1 bør ordningen "Sammenhængende Natur i Natura 2000" nævnes.

Sammenhængende Natur i Natura 2000 (2018):

Ordningen blev lanceret som en del af Naturpakken og der har i 2018 og 2019 været muligt at søge tilskud til at ekstensivere arealer mellem 5 udvalgte naturtyper, med det formål at skabe bedre vilkår

for naturen ved at skabe større sammenhængende ekstensive arealer og reducere påvirkningen fra landbrugsdriften. Ordningen skal understøtte Natura 2000 planernes indsatser om sammenbinding og beskyttelse mod randpåvirkning i 54 udvalgte Natura 2000 områder. Indsatsen foregår ved permanent ekstensivering af arealer mellem de kortlagte 5 naturtyper, som man søger at sammenbinde og beskytte mod randpåvirkning, fordi de er sårbare.

Der blev i 2018 og 2019 givet tilskud til xx ha.

Kapitel 7. Naturessourcer

Det fremgår af afsnit 5, at "Samtidig udgør dyrkning og gødsning af marken til stadighed en belastning af det omgivende miljø". Når dette nævnes i dette kapitel, vil det være relevant under initiativerne i afsnit 7.1 at nævne den målrettede kvælstofindsats og andre initiativer, som også fremgår af kapitel 4 – vandmiljø, og som har til formål at mindske påvirkningen fra landbrugsdriften på miljøet.

Der er andre initiativer, fx det Nationale Skovprogram, som er nævnt i flere forskellige afsnit, hvorfor andre initiativer også bør kunne nævnes flere gange.

Af afsnit 5 fremgår endvidere, at der har været en "stigende import af foderprodukter".

Dette stemmer ikke overens med tallene i nedenstående tabel, der viser landbrugets foderforbrug og andelen af udenlandsk foder. Som det fremgår af tabellen, er forbruget af udenlandsk foder stabilt til faldende over de seneste 6 år.

Tabel 3.4

Landbrugets foderforbrug, mio. foderenheder	1999/2000	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17*	2017/18*
Korn og bælgsæd	6.783	6.605	7.012	6.284	7.085	7.250	6.929
Andre vegetabiliske foderstoffer	528	325	283	254	189	143	128
Mælk og mælkeprodukter	147	40	43	42	45	37	37
Proteinfodermidler	3.129	2.763	2.817	2.889	3.076	2.860	3.088
Rodfrugter, inkl. top	771	373	349	427	362	422	398
Græsmarksafgrøder inkl. majs	3.454	4.889	4.621	4.920	4.541	5.204	4.968
Halm	378	203	194	182	172	169	190
Foderfedt	..	127	130	153	157	156	117
Foderforbrug i alt	15.191	15.324	15.448	15.150	15.625	16.242	15.855
heraf udenlandsk	..	3.673	3.549	3.316	3.457	3.330	3.416
udenlandsk i pct. af total		24%	23%	22%	22%	21%	22%

Anm.: *Foreløbige tal.

Kilde: Danmarks Statistik, tabel FODER1.

Fakta om fødevareklyngen 2019, Landbrug & Fødevarer

<https://lf.dk/ta-og-analyser/fakta-om-foedevareklyngen/fakta-om-foedevareklyngen/fakta-om-foedevareklyngen>

Med venlig hilsen

Marie Østergaard
Seniorkonsulent

Vand & Natur

D +45 3339 4063
M +45 9397 4913
E MVAN@lf.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Sendt til: mfvm@mfvm.dk og erjes@mfvm.dk
Emne: NMPR høringssvar

20. december 2019

Høringssvar til udkast til Natur- og Miljøpolitisk Redegørelse

Friluftsrådet takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til Natur- og Miljøpolitisk Redegørelse.

Formålet med Natur- og Miljøpolitisk Redegørelse er som beskrevet under indledningen *"at give en samlet beskrivelse af de væsentligste natur- og miljøpolitiske initiativer"*. Friluftsrådet bemærker i den forbindelse, at redegørelsen ville skabe langt større værdi, hvis formålet fremadrettet blev ændret således, at redegørelsen skal give regeringens vurdering af, hvorvidt natur- og miljøpolitikken med dertilhørende initiativer løser udfordringerne på natur- og miljøområdet i Danmark. En oversigt over de væsentligste natur- og miljøpolitiske initiativer har kun en meget begrænset værdi for organisationer og befolkning.

I indledningen til Natur- og Miljøpolitisk Redegørelse anføres det videre, at: *"Da den nuværende S-regeringen kun for nylig er tiltrådt, er det endnu for tidligt at gøre status over dens politik. Redegørelsen vil derfor have et bagudrettet fokus på perioden, inden den nuværende regerings tiltrædelse."*

Friluftsrådet vil i den forbindelse opfordre til, at muligheden for at redegøre for natur- og miljøpolitikken oftere end hvert fjerde år udnyttes, så den nuværende regering gør status over egen politik i 2020 eller 2021. Formålet hermed er at sikre, at der ikke går endnu en lang periode, hvor den siddende regering ikke forholder sig til sammenhængen mellem de overordnede udfordringer på natur- og miljøområdet og de igangsatte initiativer. En ny redegørelse kunne for eksempel oplagt gennemføres i forbindelse med regeringens natur- og biodiversitetspakke.

Friluftsrådet er meget positive over for, at friluftsliv nu er inkluderet som tema under arealanvendelse på Miljøtilstand.nu. Til gengæld savner Friluftsrådet en beskrivelse af udfordringerne i forhold til at sikre befolkningens friluftsliv i naturen, tilknytning til naturen og engagement i naturen som et selvstændigt fokus i Natur- og Miljøpolitisk Redegørelse eller som en del af afsnittet om arealanvendelsen.

Hvis udfordringerne på natur- og biodiversitetsområdet skal løses, er det afgørende, at befolkningen har mulighed for at være i og opleve naturen samt bruge naturen til friluftsliv. Ambitiøs politisk handling kræver folkelig opbakning og engagement, og det skabes bedst gennem oplevelser i naturen og af naturens mangfoldighed. Befolkningens forståelse af naturen og relationen til naturen er en forudsætning for motivation til at beskytte den. Derfor er det afgørende, at befolkningen kommer ud i naturen og oplever naturen.

Ligesom friluftsliv indgår som fast tema på Miljøtilstand.nu mener Friluftsrådet derfor også, at friluftsliv og befolkningens brug af naturen og tilknytning til naturen bør medtages i Natur- og Miljøpolitisk Redegørelse under beskrivelsen af udfordringerne på området. Derudover bør det også inkluderes under iværksatte initiativer og resultater i det omfang, der er gennemført væsentlige tiltag.

Fremover opfordrer Friluftsrådet desuden til, at det for klarheden og overblikkets skyld præciseres, under hvilke områder og temaer af Miljøtilstand.nu, det er vurderet, at der *ikke* er lanceret større politiske initiativer, så det fremstår klarere på hvilke områder og under hvilke temaer, der er igangsat væsentlige tiltag, og hvor der ikke er.

I afsnit 6. om natur- og biodiversitet anføres det, at *"I Danmark er der begrænset plads til den vilde natur."* Friluftsrådet mener, at denne beskrivelse bør præciseres, så det er klart, at der er begrænset plads til natur i Danmark generelt og ikke kun vild natur. I den forbindelse bør det også præciseres, hvad regeringen forstår ved vild natur, så betydningen af denne formulering er klar.

Med venlig hilsen

Jes Lind Bejer
Naturpolitisk konsulent